

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗВ'ЯЗКУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДУІТЗ
Протокол № 8 від 23.12.2021р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ректора
від 23.12.2021р. № 01-02-334

Олександр НАЗАРЕНКО

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЕТИКИ В
ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І
ЗВ'ЯЗКУ**

м. Одеса

ЗМІСТ

1	Системи забезпечення академічної доброчесності	3
2	Кодекс академічної доброчесності	4
3	Управління процесом дотримання академічної доброчесності	5
4	Група сприяння академічній доброчесності: завдання та функції	6
5	Комісії з академічної доброчесності та управління конфліктами та етики	8
6	Відповідальність за дотримання академічної доброчесності та її порушення	8
7	Порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних та наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату	13
8	Заходи з попередження порушень академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності ДУІТЗ	16
9	Підписання учасниками освітньо-наукового процесу декларацій про дотримання академічної доброчесності	17

1. СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Система забезпечення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в Державному університеті інтелектуальних технологій і зв'язку (ДУІТЗ) має такі складові [1]:

1.1. Нормативна база. До основних елементів нормативної бази ДУІТЗ відносяться:

– *базові нормативні документи:*

Кодекс корпоративної культури;

Кодекс академічної доброчесності;

Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин;

Положення про Комісії з академічної доброчесності і університетську Комісію з етики та управління конфліктами;

Положення про групу сприяння академічній доброчесності;

– *інші нормативні документи* щодо здійснення відповідних видів освітньо-наукової діяльності у ДУІТЗ, в яких у тому числі відображаються питання академічної доброчесності.

1.2. Структурні підрозділи та уповноважені комісії. Популяризація принципів академічної доброчесності, їх впровадження в освітньо-наукову діяльність ДУІТЗ, а також нагляд та контроль забезпечують:

– Група сприяння академічній доброчесності;

– Комісія з етики та управлінням конфліктами, постійний та тимчасовий (за необхідності) склад якої призначається наказами ректора;

– Одноразово сформовані комісії з академічної доброчесності, які, за необхідності, створюються наказами ректора, розпорядженнями проректорів ДУІТЗ, Головою Конференції трудового колективу, головного редактора наукових журналів, головами спеціалізованих вчених рад.

1.3. Інформаційна база:

– сторінка сайту ДУІТЗ – «Академічна доброчесність»;

– інформаційні та методичні матеріали, присвячені інформаційній грамотності та попередженню плагіату, які створені спільно з представниками компаній-розробників програм перевірки робіт на унікальність;

– інформаційні матеріали щодо корпоративної культури на робочому місці та переваг чесного навчання, які створені спільно з представниками роботодавців;

– матеріали, присвячені популяризації принципів академічної доброчесності серед осіб, що здобувають вищу освіту (банери, інфографіка,

роздаткові матеріали тощо).

1.4. Інструменти впровадження принципів академічної доброчесності:

- інформаційно-консультативне супроводження співробітників ДУІТЗ (педагогічних, НПП, наукових працівників та інших категорій співробітників) та здобувачів вищої освіти через створення відповідних ресурсів на сайті бібліотеки, друк буклетів та постерів, розробка та поширення відео-роликів та інша діяльність з промоції принципів академічної доброчесності;

- масові відкриті онлайн-курси за тематикою академічної доброчесності та основ інформаційної грамотності;

- реалізація програми підвищення кваліфікації НПП і педагогічних працівників, наприклад, за тематикою «Етика та академічна доброчесність в освіті і науці», «Інформаційна грамотність, робота з бібліографічними менеджерами та введення у наукометрію»;

- лекції основних стейкхолдерів вищої освіти (відомих випускників, роботодавців, експертів тощо) з тематики переваг чесного навчання та реалізації наукових досліджень, цикли тренінгів для всіх учасників освітнього і наукового процесів в рамках всеукраїнських та міжнародних проектів з академічної доброчесності, грантових програм тощо.

1.5. Інструменти контролю додержання академічної доброчесності:

- здійснення анкетування учасників наукового та освітнього процесів на предмет порушень академічної доброчесності;

- обов'язкову перевірку наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних робіт на наявність ознак академічного плагіату відповідно до створеної нормативної бази.

2. КОДЕКС АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Кодекс академічної доброчесності визначає загальноприйняті світовою спільнотою стандарти здійснення освітньо-наукової діяльності здобувачами вищої освіти, а також співробітниками ДУІТЗ з дотриманням при цьому основних моральних і правових норм академічної поведінки.

Кодекс забезпечує дотримання принципу нетерпимості («нульової толерантності») до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

При формуванні змісту Кодексу повинні бути враховані вимоги Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, чинних наказів і рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти,

іншої загальнодержавної нормативної бази.

У ДУІТЗ діє єдиний Кодекс для здобувачів вищої освіти і співробітників, що розробляється як окремий нормативний документ.

3. УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Управління процесом дотримання академічної доброчесності на загально-університетському рівні здійснюється проректором з наукової роботи, який координує роботу групи сприяння академічній доброчесності (далі Група). Завдання, функції, порядок організації роботи Групи, її структура, порядок взаємодії Групи з іншими підрозділами університету, відповідні права та межі відповідальності Групи визначені у п. 4.

Управління процесом дотримання академічної доброчесності в освітній діяльності ДУІТЗ та інформування здобувачів вищої освіти і співробітників ДУІТЗ про неприпустимість порушення академічної доброчесності, а також реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності здійснюється:

- в частині дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на першому та другому рівнях – організаційно-методичним управлінням, у тому числі бюро із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти і лабораторією моніторингу якості освітньої діяльності;

- в частині дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на третьому та четвертому рівнях – відділом докторантури та аспірантури.

Управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності при реалізації всіх напрямів наукової діяльності, здійснює проректор з наукової роботи. Контроль за дотриманням академічної доброчесності, реалізацію заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності при здійсненні окремих напрямів наукової діяльності проводиться в частині:

- діяльності наукових журналів університету;
- проведення університетських заходів наукового, науково-методичного і іншого спрямування (конференції, семінари тощо);
- проведення захистів дисертацій на здобуття наукових ступенів;
- захисту прав інтелектуальної власності;
- виконання науково-дослідних робіт, що фінансуються за рахунок державного та/або місцевих бюджетів.

Функцію контролю здійснюють відповідні структурні підрозділи, які

підпорядковані проректору з наукової роботи.

Управління процесом дотримання академічної доброчесності з покладанням контролюючої функції на факультетах здійснюють декани факультетів

Популяризація принципів академічної доброчесності, інформування здобувачів вищої освіти про неприпустимість порушення принципів академічної доброчесності та реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності проводиться у тому числі студентським самоврядуванням та студентською профспілкою університету, науковим товариством студентів (слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених.

Інформаційно-технологічна діяльність щодо популяризації принципів академічної доброчесності, основ інформаційної грамотності та роботи з базами даних здійснюється бібліотекою.

4. ГРУПА СПРИЯННЯ АКАДЕМІЧНІЙ ДОБРОЧЕСНОСТІ: ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ

Головна мета діяльності Групи сприяння академічній доброчесності – сприяння дотриманню академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в освітній та науковій діяльності ДУІТЗ. У своїй діяльності Група керується чинним законодавством України, нормативною базою загальнодержавного та внутрішньо університетського рівнів, наказами та розпорядженнями відповідних посадових осіб.

Основними завданнями Групи є:

– загальна координація дотримання академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин як елементу внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (доброчесність в освіті – Academic integrity), а також наукової діяльності (доброчесність в наукових дослідженнях –Research integrity);

– розробка і вдосконалення нормативної та інформаційної бази, яка описує систему та механізми сприяння принципам академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, механізми запобігання, виявлення та процедуру розгляду випадків порушення академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності ДУІТЗ;

– популяризація дотримання академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин як одного з основоположних принципів корпоративної культури в ЗВО здобувачами вищої освіти, а також педагогічними, НПП, науковими працівниками та іншими категоріями співробітників під час освітньо-наукової діяльності та виконання своїх

посадових обов'язків;

- організація контролю дотримання академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в освітньо-науковій діяльності ДУІТЗ, у тому числі при оприлюдненні академічних текстів;

- сприяння впровадженню у ЗВО сучасних технологій боротьби з проявами академічної недоброчесності, у тому числі ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах здобувачів вищої освіти та співробітників ДУІТЗ;

- створення дієвих механізмів залучення всіх стейкхолдерів освітньо-наукової діяльності ДУІТЗ (ректор та адміністрація, група забезпечення освітніх програм, співробітники, здобувачі вищої освіти, випускники, роботодавці) до популяризації академічної доброчесності в освітньо-науковому процесі.

Відповідно до основних завдань функціями Групи є:

- проведення популяризаційних та інформаційно-технологічних заходів (тренінгів, семінарів, відкритих лекцій, навчальних модулів з академічного письма та дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин тощо);

- забезпечення функціонування ефективної університетської системи забезпечення академічної доброчесності, а також системи запобігання та виявлення академічного плагіату в навчальних та наукових роботах здобувачів вищої освіти і співробітників ДУІТЗ як частини університетської системи забезпечення академічної доброчесності;

- моніторинг та опитування щодо випадків порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти і співробітниками ДУІТЗ;

- оприлюднення періодичних відкритих звітів щодо рівня дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин у ЗВО;

- надання консультаційних послуг із формування культури академічної доброчесності в структурних підрозділах ДУІТЗ навчального і наукового спрямування;

- проведення наукових досліджень за тематикою академічної доброчесності;

- розробка інформаційного матеріалу (пам'яток, дорожніх карт тощо) з питань академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Діяльність Групи регулюється окремим положенням.

5. КОМІСІЇ З АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ ТА ЕТИКИ

Управління академічною доброчесністю в ДУІТЗ передбачає створення комісії з виконанням нею контрольної функції щодо дотримання академічної доброчесності та наданням повноважень щодо виявлення, встановлення та розгляду фактів порушення академічної доброчесності і прийняття рішень про вид відповідальності, що мають бути застосовані до осіб, які порушують норми академічної доброчесності.

Університетська Комісія з доброчесності та управління конфліктами створюється під головуванням ректора і складається з проректора з наукової роботи, проректора з навчальної роботи, начальника відділу кадрової роботи, та начальника навчальної частини, начальника науково-дослідної частини, завідувача аспірантури та докторантури, представників професорсько-викладацького складу факультетів у кількості не менше одного представника факультету, начальника юридичного відділу, голови профкому співробітників, голови профкому студентів, голови Студради ДУІТЗ. До складу комісій не можуть входити особи, які притягувались до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності. У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності членом комісії він виводиться з її складу наказом ректора.

За письмовим розпорядженням голови Комісії до її складу можуть вводитися додаткові члени з числа співробітників ДУІТЗ, представники вітчизняних і закордонних організацій (ЗВО, наукових установ, підприємств тощо).

Комісія обирається терміном на два роки. Засідання комісій вважається правомірним у разі, якщо участь у їх роботі приймає не менше двох третин членів. Рішення комісій вважаються прийнятими, якщо вони підтримані простою більшістю голосів її членів відкритим голосуванням. *Діяльність Комісії* регулюється окремим положенням.

З метою дотримання членами спільноти ДУІТЗ моральних та правових норм етичного кодексу в університеті створюється *Етична комісія*. Діяльність Етичної комісії регулюється окремим положенням.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ТА ЇЇ ПОРУШЕННЯ

Відповідальність за дотримання академічної доброчесності під час здійснення освітньо-наукової діяльності покладається на здобувачів вищої

освіти та співробітників університету.

Виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час здійснення освітньо-наукової діяльності здійснюється передусім викладачами (в межах дисциплін, які вони викладають) та керівниками кваліфікаційних робіт; факти порушення академічної доброчесності співробітниками університету виявляються передусім посадовими особами ДУІТЗ, зокрема керівництвом структурних підрозділів, спеціалізованих вчених рад, оргкомітетів конференцій, редакцій наукових журналів тощо.

Викладач може призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти, які порушили академічну доброчесність:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання контрольних робіт, іспитів, заліків тощо;
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, додаткові контрольні роботи, тести тощо).

Керівник кваліфікаційної роботи може призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти, які порушили академічну доброчесність:

- зниження результатів оцінювання кваліфікаційної роботи;
- повторне виконання окремого розділу (розділів) кваліфікаційної роботи.

Відповідальність за порушення принципів академічної доброчесності зазначається у відповідних нормативних документах ДУІТЗ, рішеннях факультету (кафедри, групи забезпечення освітньої програми), документах, що регламентують контроль результатів навчання з відповідною дисципліною або виконання кваліфікаційної роботи.

Завідувачі кафедр, декани факультетів можуть призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти, які порушили академічну доброчесність:

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- повторне виконання кваліфікаційної роботи;
- проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник.
- Завідувачі кафедр, директори інститутів (декани факультетів), керівники структурних підрозділів та проректори університету можуть призначати такі види академічної відповідальності співробітникам

університету, які порушили академічну доброчесність:

- проведення додаткової перевірки на наявність ознак академічного плагіату всіх робіт, автором яких є порушник;
- відкликання з розгляду (друку) робіт, автором яких є порушник і підготовка яких була здійснена з порушенням академічної доброчесності.
- Комісії з академічної доброчесності можуть призначати такі види академічної відповідальності:
  - для здобувачів вищої освіти – виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу, позбавлення академічної стипендії;
  - для співробітників університету – позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування для проведення наукових досліджень та реалізації освітніх проектів, стипендій, грантів тощо.

Комісія (крім призначення зазначених вище видів академічної відповідальності) може:

- призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти: повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання (проведення наукового дослідження), установи, що видала грант на навчання (дослідження), потенційних роботодавців, батьків здобувача вищої освіти про вчинене порушення, позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо, обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, виключення з окремих наукових проектів;
- рекомендувати до розгляду ректором, Вченою радою або іншими органами та посадовими особами (відповідно до розподілу повноважень) призначення для порушника таких видів академічної відповідальності: позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання, відрахування із ЗВО (для студентів – здобувачів освіти);
- виключення із Вченої ради, дорадчих і робочих органів університету або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін, письмове попередження, позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених університетом, відмова в рекомендації щодо присвоєння вченого звання, наукового ступеня тощо, звільнення (для співробітників)
- *рекомендувати до розгляду Вченою радою університету (з подальшим клопотанням перед Міністерством освіти і науки України, Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, іншими відомствами на національному та міжнародному рівнях)* питання щодо призначення для співробітників університету таких видів академічної відповідальності: позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади, відмова у присудженні наукового (освітньо-

творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання, позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання.

За кожне порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти і співробітники університету можуть бути притягнуті як до одного, так і до кількох видів академічної відповідальності залежно від рішення вказаних вище комісій. Комісії можуть також розглядати питання щодо вчинення дій, які містять ознаки порушення академічної доброчесності, з наданням рекомендацій щодо притягнення до інших видів відповідальності, передбачених чинним законодавством України.

Застосування конкретного виду академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності здійснюється з урахуванням:

- визнання порушником провини у порушенні академічної доброчесності, усвідомлення ним неприпустимості подальших порушень;
- факту співпраці з комісією або відмова від співпраці під час розгляду справи про порушення;
- факту першого порушення або систематичності вчинення порушень, їх сукупності;
- ступеню впливу порушення на репутацію університету, факультету, кафедри, наукової школи тощо;
- ступеню впливу порушення на якість та подальші результати навчання (для здобувачів вищої освіти) та здійснення освітньої і наукової діяльності (для педагогічних, НПП та наукових працівників).
- інших обставин вчинення порушення.

Якщо викладач, керівник кваліфікаційної роботи, завідувач кафедри, декан факультету, керівник структурного підрозділу університету, проректор університету не уповноважений приймати рішення про призначення окремих видів академічної відповідальності, він подає на ім'я ректора клопотання про створення комісії з академічної доброчесності для розгляду порушення або про розгляд порушення університетською Комісією з управління конфліктами (відповідно до повноважень комісій щодо призначення видів академічної відповідальності, які зазначені вище). У клопотанні вказується обґрунтована інформація по суті порушення та пропозиція щодо виду академічної відповідальності для порушника.

Не допускається подання клопотання без обґрунтованої інформації по суті порушення, з неправдивою (наклепницькою) інформацією про факт порушення, яка базується на неперевірених фактах (носить характер припущення), анонімного клопотання.

Клопотання може бути також подано від імені здобувача вищої освіти у разі, якщо він став свідком порушення академічної доброчесності або готовий

надати обґрунтовану інформацію щодо скоєння порушення академічної доброчесності з боку іншого здобувача вищої освіти чи співробітника університету.

Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності Комісією з академічної доброчесності та управління конфліктами складається з таких етапів:

- інформування особи про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності;
- проведення службового розслідування;
- підготовка протоколу про результати службового розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

Розгляд факту порушення академічної доброчесності проводиться конфіденційно з інформуванням про хід розгляду справи лише членів комісій, вище стоячих посадових осіб та особи, що підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності. При цьому особа, що підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності, має право:

- ознайомитись із матеріалами, що розглядаються комісією, протоколом про результати службового розслідування та іншою інформацією, яка відноситься до розгляду факту порушення за власною ініціативою чи запитом комісії надавати письмові пояснення по суті справи, відмовитись від пояснень у разі запиту на їх надання від комісії;
- бути присутньою на засіданні комісії на етапі розгляду питання про притягнення її до академічної відповідальності.

Комісія з академічної доброчесності та управління конфліктами розглядає порушення і виносить своє рішення на підставі обґрунтованої інформації по суті порушення і результатів службового розслідування.

У разі незгоди з рішенням особи, яка призначає конкретний вид академічної відповідальності, або відповідної комісії щодо притягнення до академічної відповідальності особа, що звинувачена у порушенні, має право на апеляцію. Апеляція подається особисто порушником на ім'я ректора у десятиденний термін після оголошення рішення комісії. У разі надходження апеляції, ініціатором якої є здобувач вищої освіти, що навчається в університеті, або співробітник університету, розгляд апеляції здійснюється апеляційною комісією, створеною за наказом (дорученням) ректора.

У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб (а також на виконання доручень Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, відповідних державних установ) розгляд апеляції здійснюється за наказом ректора університетською Комісією з етики та управлінням конфліктами.

Апеляція розглядається відповідною комісією у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу (доручення) ректора про розгляд апеляції, якщо інший термін не зазначено в наказі (дорученні). Висновки комісії оформлюються відповідним протоколом та подаються на розгляд ректору (або уповноваженій ним особі), який приймає остаточне рішення щодо результатів розгляду порушення (призначення виду академічної відповідальності, рекомендація щодо розгляду питання про призначення виду академічної відповідальності Вченою радою, тощо).

7. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НАВЧАЛЬНИХ, КВАЛІФІКАЦІЙНИХ, НАУКОВО- МЕТОДИЧНИХ ТА НАУКОВИХ РОБІТ НА НАЯВНІСТЬ ОЗНАК АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

Перевірці на наявність ознак академічного плагіату обов'язково підлягають:

- навчальні (курскові роботи (проекти), реферати тощо) та кваліфікаційні (атестаційні роботи (проекти)) роботи здобувачів вищої освіти, які на етапі подання роботи до захисту перевіряються безпосередньо керівником навчальної/кваліфікаційної роботи або відповідальними на кафедрі (за приналежністю роботи, яка перевіряється), що призначаються у встановленому порядку;

- науково-методичні роботи (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки), монографії, а також електронні твори (колекції матеріалів на ОСW, дистанційні курси, масові відкриті онлайн курси тощо), які на етапі рецензування

- перевіряються відповідальними на кожній кафедрі (за приналежністю роботи, яка перевіряється), що призначаються у встановленому порядку;

- наукові роботи (рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів, далі – конференцій), дисертації), які на етапі подання роботи в редакційну колегію журналу, в оргкомітет конференції, до розгляду спеціалізованою вченою радою (залежно від типу роботи) перевіряються відповідальним секретарем наукового журналу (відповідальним секретарем конференції, секретарем спеціалізованої вченої ради) або іншими особами, що призначаються розпорядженням головного редактора наукового журналу (голови організаційного комітету конференції, голови спеціалізованої вченої ради, декана факультету або завідувача кафедри) відповідно до типу роботи;

- заключні звіти за результатами виконання НДР, що фінансуються за рахунок державного та/або місцевого бюджетів, які перед поданням на

затвердження до НДЧ перевіряються науковим керівником НДР або іншими особами, що можуть призначатися розпорядженням проректора з наукової роботи.

Цей перелік не є вичерпним та в ідеалі усі роботи, що виконуються в університеті мають проходити перевірку на наявність ознак академічного плагіату.

Перевірка всіх видів робіт на наявність ознак академічного плагіату обов'язково передує всім іншим процедурам розгляду.

Перевірка всіх видів робіт проводиться за допомогою програмно-технічних засобів, централізовано придбаних ДУІТЗ, які дозволяють згенерувати звіт за результатами перевірки зі встановленням факту наявності чи відсутності текстових та/або ілюстративних запозичень.

Програмно-технічні засоби надаються ДУІТЗ компаніями-розробниками на платній основі. Залежно від поставленого завдання (перевірка тексту, таблиць, ілюстрацій тощо) особа, яка здійснює перевірку, обирає програмно-технічний засіб, функціональні можливості якого в максимальній мірі задовольняють поставленому завданню та офіційно встановлені в ДУІТЗ.

Алгоритм перевірки роботи на наявність ознак академічного плагіату за допомогою програмно-технічних засобів та аналізу результатів перевірки визначаються окремою інструкцією. У разі, якщо за результатами відповідного аналізу звіту перевірки роботи на наявність ознак академічного плагіату встановлено коректність посилань на першоджерело для текстових та/або ілюстративних запозичень, то робота (залежно від її типу) допускається до захисту, рецензування або розгляду, рекомендується до друку, вважається такою, що пройшла внутрішнє рецензування.

За необхідності для детального аналізу робіт можуть залучатись експерти:

- для навчальних та кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти, науково-методичних робіт, монографій, електронних творів – з числа висококваліфікованих спеціалістів, що працюють на кафедрі, розпорядженням завідуючого кафедрою. За необхідності до складу комісії залучаються представники кафедр факультету, представники кафедр інших інститутів (факультетів);

- для наукових робіт – з числа членів редакційної колегії розпорядженням головного редактора наукового журналу, з числа членів організаційного комітету розпорядженням голови організаційного комітету конференції, з числа членів спеціалізованої вченої ради розпорядженням голови спеціалізованої вченої ради, з числа висококваліфікованих спеціалістів, що працюють на кафедрі розпорядженням декана факультету або завідувача

кафедри (залежно від типу роботи);

– для заключних звітів за результатами виконання НДР, що фінансуються за рахунок державного та/або місцевого бюджетів – з числа провідних вчених університету із відповідної галузі знань або наукового напрямку. Якщо в результаті детальної перевірки роботи встановлено наявність незначних технічних помилок, що виявлені в оглядовій частині роботи, яка не описує безпосереднє авторське дослідження, виявлені текстові, ілюстративні запозичення та парафраза без належного посилання на першоджерело, така робота повертається автору на доопрацювання з можливістю надання на повторну перевірку. Причини повернення роботи зазначаються у протоколі перевірки. Після виправлення всіх зауважень відповідальний за перевірку (за необхідністю – із залученням експерта) проводить повторний детальний аналіз роботи та, у разі позитивного рішення (залежно від типу роботи), вона допускається до захисту, рецензії або розгляду, рекомендується до друку.

Якщо в результаті детальної перевірки роботи відповідальним за перевірку (за необхідністю – із залученням експерта) встановлено факт наявності навмисних текстових та ілюстративних спотворень, спроб укриття запозичень, наявності у роботах ідей та наукових результатів, які отримані іншими авторами або інші прояви академічного плагіату, то вона (залежно від типу роботи) не допускається до захисту, рецензування або розгляду, не рекомендується до друку, вважається такою, що не пройшла внутрішнє рецензування. В такому випадку автор (автори) роботи притягаються до академічної відповідальності. Причини недопущення роботи до захисту рецензування або розгляду (відсутність рекомендації до друку), а також вид академічної відповідальності зазначаються у протоколі перевірки. Залежно від запропонованого виду академічної відповідальності рішення приймається уповноваженою особою. У разі виявлення зазначених вище фактів при перевірці заключних звітів за результатами виконання науково-дослідних робіт за рахунок державного та/або місцевого бюджетів, вони рекомендуються для обов'язкового доопрацювання авторським колективом (без виділення додаткового фінансування).

У разі надходження апеляції за заявами сторонніх осіб або незгоди автора (авторів) роботи з результатами перевірки процедура подання та розгляду апеляції аналогічна описаній у розділі «Відповідальність за дотримання академічної доброчесності та її порушення».

Перевірка навчальних, кваліфікаційних, науково- методичних та наукових робіт на наявність ознак академічного плагіату здійснюється уповноваженою особою у відповідному підрозділі, що підпорядкований проректору з наукової роботи.

8. ЗАХОДИ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬО-НАУКОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ДУІТЗ

Попередження порушень принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин в академічному середовищі ДУІТЗ здійснюють організаційно-методичні та наукові підрозділи ДУІТЗ проведенням комплексу профілактичних заходів, основні з яких полягають в:

- інформуванні здобувачів вищої освіти та співробітників ДУІТЗ про необхідність дотримання загальнодержавних і внутрішніх університетських нормативних документів, які регламентують питання академічної доброчесності, правил академічної етики;
- підписанні здобувачами вищої освіти та співробітниками ДУІТЗ Декларації про дотримання академічної доброчесності;
- організації заходів з популяризації основ інформаційної культури;
- формуванні завдань для навчальних та кваліфікаційних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання;
- розповсюдженні методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах;
- щорічному проведенні заходів з питань впровадження академічної доброчесності в освітньо-наукову діяльність ДУІТЗ для здобувачів вищої освіти та співробітників університету;
- проведенні семінарів з представниками компаній-розробників програм перевірки робіт на наявність ознак академічного плагіату для здобувачів вищої освіти, наукових, НПП і педагогічних працівників (окремо для кожної групи);
- створенні інформаційних та методичних матеріалів, присвячених інформаційній грамотності та попередженню плагіату;
- створенні та розміщенні в університеті матеріалів, присвячених популяризації принципів академічної доброчесності.
- розміщенні в інституційному репозитарії кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти (в обов'язковому порядку після їх захисту), наукових та методичних робіт співробітників ДУІТЗ для забезпечення прозорості, чесності, відповідальності та інших принципів академічної доброчесності.

9. ПІДПИСАННЯ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО ПРОЦЕСУ ДЕКЛАРАЦІЙ ПРО ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Підписання Декларацій про дотримання академічної доброчесності є обов'язковим атрибутом усвідомлення здобувачами вищої освіти та співробітниками ДУІТЗ.

Відмова від підписання Декларації не звільняє учасника освітньо-наукового процесу від академічної відповідальності і застосування заходів дисциплінарного характеру за порушення академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин відповідно нормативної бази ДУІТЗ та чинного законодавства України.

Декларація для здобувачів вищої освіти та співробітників ДУІТЗ визначає наступне:

- обов'язкове слідування фундаментальним цінностям академічної доброчесності, зазначених в Кодексі академічної доброчесності;
- дотримання норм чинного законодавства в сфері освіти і науки та інтелектуальної власності;
- дотримання корпоративної культури та повагу до інших співробітників та здобувачів вищої освіти;
- перешкоджання проявам академічної недоброчесності з боку інших співробітників ДУІТЗ та здобувачів вищої освіти;
- обов'язкові коректні посилання на джерела інформації у разі використання запозичених ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- негайне повідомлення про випадки порушення академічної доброчесності уповноваженим органам (посадовим особам) університету (залежно від власного підпорядкування та типу порушення) для здійснення ними відповідного реагування;
- несення академічної відповідальності та відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Додатково для здобувачів вищої освіти Декларація визначає наступне:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- надання достовірної інформації щодо результатів власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використаних методик досліджень та джерел інформації; факт ознайомлення з політикою ДУІТЗ щодо поваги авторських прав здобувача вищої освіти, неприпустимості академічного плагіату в

навчальних і кваліфікаційних роботах та надання згоди здобувача вищої освіти на: безпосередню перевірку робіт на ознаки наявності академічного плагіату за допомогою спеціалізованих програмних продуктів; обробку, збереження та розміщення у відкритому доступі в інституційному репозитарії;

– використання робіт для перевірки на ознаки наявності академічного плагіату в інших роботах виключно з метою виявлення можливих ознак академічного плагіату.

Додатково для співробітників ДУІТЗ Декларація визначає наступне:

– надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково- педагогічну, творчу) діяльність;

– контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;

– об'єктивне та неупереджене оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти;

– протидію конформізму, захист свободи наукової думки, засудження цензури щодо наукової творчості.